

Μενέλαος

Ψυχογενής ανδρική σεξουαλική δυσλειτουργία (ανικανότητα)

Ο όρος «σεξουαλική δυσλειτουργία» είναι προτιμότερος της «σεξουαλικής ανικανότητας», που κατ' αρχάς σημαίνει πολύ βαρύτερη διαταραχή και ακολούθως λίγο ή πολύ στιγματίζει τον πάσχοντα. Έναν πάσχοντα που, ενώ του έχουν πει ότι ανήκει στο ισχυρό φύλο, υπάρχουν στιγμές στη ζωή του, όπου αποδεικνύεται πως ένα από τα κυριότερα όργανα της ισχύος του είναι ικανό να τον καταστήσει... ανίσχυρο.

Θα μπορούσε άραγε να παραδεχτεί εύκολα κανείς ότι ο επιθετικός και κυρίαρχος άντρας μειονεκτεί της γυναίκας στο σεξουαλικό πεδίο; Βαριά κουβέντα, που όμως είναι αλήθεια. Είναι, αλίμονό του, πιο αδύνατος. Μερικοί από τους λόγους αυτής της αδυναμίας του είναι οι εξής: Δεν μπορεί να υποκριθεί. Καλείται στη σεξουαλική επαφή να αποδώσει με την αρχή «του όλου ή του μηδενός». Απαιτείται απ' αυτόν να είναι κυνηγός και τέλειος εραστής. Να είναι πάντοτε σε ετοιμότητα... όλες τις μέρες του μήνα. Διακατέχεται από την αγωνία αν η στύση του θα επιτευχθεί και, εφόσον ναι, αν θα διαρκέσει ικανοποιητικό χρόνο, αρκετό για να ικανοποιηθεί και η σύντροφος που από τη φύση της αργεί να ολοκληρώσει. Ακόμα, τέλος, συχνά διερωτάται αν... θα τα καταφέρει και μια δεύτερη φορά σε σχετικά σύντομο χρόνο.

Όχι πως και η γυναίκα δεν έχει τα δικά της προβλήματα, αλλά εδώ εξετάζονται τα αντρικά, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να υποτιμηθούν τα γυναικεία ή ότι υπάρχει κάποια σεξιστική, φαλλοκρατική τοποθέτηση.

Οι εμπειρικές εντυπώσεις των θεραπειών που ασχολούνται με το θέμα συγκλίνουν στο ότι περίπου 60% και παραπάνω των αντρών, έχει δοκιμάσει μια ή και περισσότερες φορές, διαταραχές στύσης, κατά κανόνα παροδικές, χωρίς να μπορούν να θεωρηθούν παθολογικές. Για να θεωρηθούν παθολογικές θα πρέπει, κατά έναν γενικό εμπειρικό κανόνα, το τελευταίο τρίμηνο ο άντρας να έχει αποτύχει τουλάχιστον στο 25% των προσπαθειών του.

Οι ψυχικές σεξουαλικές δυσλειτουργίες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: *πρωτογενείς* και *δευτερογενείς*.

Στις *πρωτογενείς* δυσλειτουργίες ο άντρας δεν είχε ποτέ ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή. Κατά κανόνα αυτές αποτελούν την εκδήλωση κάποιας σοβαρής ψυχιατρικής διαταραχής όπως φοβιών, κατάθλιψης, σχιζοφρένειας, κατάχρησης διαφόρων ηδονιστικών ουσιών ή οινοπνεύματος και παθολογικής προσωπικότητας. Υπάρχει μια λαϊκή δοξασία στην Ελλάδα, ότι τέτοιας μορφής σεξουαλικές διαταραχές θεραπεύονται με τον γάμο. Για τον λόγο αυτό φροντίζουν να παντρεύουν τον πάσχοντα, χωρίς βέβαια να ενημερώσουν τη νύφη για το υφιστάμενο κατά την άποψή τους... προβλήματα. Τα αποτελέσματα είναι συνήθως καταστροφικά, αφού τελικά θα μάθει όλος ο κόσμος, του χωριού ή της γειτονιάς, ότι ο γαμπρός είναι... «χαντούμης»!

Στις *δευτερογενείς* δυσλειτουργίες ο άντρας είχε τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του ικανοποιητική σεξουαλική επαφή, αλλά κάποια μέρα, εξαιτίας συνήθως κάποιας αγχώδους κατάστασης, παρουσίασε αποτυχία ολοκλήρωσης. Αυτήν την πρώτη ακολούθησαν άλλες αποτυχίες, κάθε δε καινούρια αποτυχημένη προσπάθεια επέτεινε το πρόβλημα, χειροτερεύοντας την ψυχική κατάσταση του πάσχοντος, κάνοντας έτσι, με την πάροδο του χρόνου, δυσκολότερη τη θεραπεία, εάν κάποτε ήθελε ζητηθεί. Αυτές οι δευτερογενείς εμφανίζονται συχνότερα στην ηλικία των 40 με 50 χρόνων και συνδυάζονται με γεγονότα της ζωής του ατόμου, όπως: Προβλήματα στις σχέσεις του ζευγαριού, μείωση της σεξουαλικής

επιθυμίας, προβλήματα επαγγελματικά, δυσκολίες προσαρμογής στις αλλαγές που επιβάλλονται από την ηλικία αλλά και όλη την προσωπική ζωή του ατόμου, πένθος και χωρισμοί. Στις διαταραχές αυτές διακρίνουμε τρεις κατηγορίες: *Ολικές*, όπου η αδυναμία σύσης συμβαίνει αυτόματα, ανεξάρτητα από τη σύντροφο. *Μερικές*, όπου είναι δυνατό ο άντρας να έχει κάποιες φορές ικανοποιητική επαφή, ανάλογα με τη σύντροφο και τις συνθήκες. Τέλος δε *εκλεκτικές*, όπου υπάρχει πλήρης αδυναμία σεξουαλικής επαφής με κάποια γυναίκα, που συνήθως είναι η μόνιμη και νόμιμη σύντροφος, ενώ η επαφή αυτή είναι εύκολη και ικανοποιητική με... την άλλη.

Τονίζεται ότι εδώ εξετάζονται οι καθαρά ψυχογενείς ανδρικές σεξουαλικές δυσλειτουργίες. Όπως είναι γνωστό υπάρχουν αρκετές παθολογικές (σωματικές) αιτίες που είναι υπεύθυνες για τέτοιας μορφής διαταραχές. Η συμμετοχή τους μάλιστα αυξάνει εφόσον αυξάνει η ηλικία του άντρα. Γι' αυτό και είναι απαραίτητο στην παραμικρή υποψία συμμετοχής κάποιας παθολογικής, σωματικής αιτίας να γίνεται η απαραίτητη έρευνα. Υπάρχει ακόμα αφθονία φαρμάκων που επηρεάζουν τη σύση όπως είναι τα ψυχοφάρμακα, τα αντι-υπερτασικά, αντιχολινεργικά, σιμετιδίνη, διγοξίνη κ.ά. Όχι όμως ότι και οι σεξουαλικές ανδρικές δυσλειτουργίες όπου συμμετέχει κάποιος οργανικός παράγοντας, ακόμα και όταν αυτός είναι αποκλειστικός αίτιος, δεν έχουν κι αυτές ανάγκη ψυχολογικής υποστήριξης. Σύμφωνα με μια αδρά στατιστική, που όμως αμφισβητείται από πολλούς, το 25% των σεξουαλικών δυσλειτουργιών είναι καθαρά ψυχογενές, το 25% μεικτό, ψυχογενές και οργανικό και το 50% καθαρά οργανικό.

Τα καλύτερα απλά και πρακτικά κριτήρια για την επιβεβαίωση της ψυχογενούς σεξουαλικής δυσλειτουργίας είναι η ύπαρξη πρωινής ή νυκτερινής αυτόματης σύσης ή η ικανοποιητική λειτουργία κατά τον αυνανισμό. Όταν αυτά υπάρχουν, τότε συνήθως δεν χρειάζεται έρευνα για υποκρυπτόμενη πιθανή οργανική αιτία.

Ο Μενέλαος, όταν αρχίζει η ιστορία του με κάποια σεξουαλικά προβλήματα, είναι 35 χρόνων. Ψηλός, αδύνατος, λίγο άγαρμπος στις κινήσεις, μύψ αλλά όχι σε μεγάλο βαθμό, υποχρεωμένος παρ' όλα αυτά να φορά γυαλιά, έχει συνήθως ύψος σοβαρό. Όταν όμως είναι με την παρέα του ή την οικογένειά του είναι λαλίστατος και πειραχτήρι πρώτης κατηγορίας, με ωραίο χιούμορ. Όχι ιδιαίτερα όμορφος, με αδρά χαρακτηριστικά, σχετικά μεγάλη μύτη, όχι όμως τεράστια, με καστανά μάτια ζωντανά και εκφραστικά και φωνή πλούσια σε αρμονικούς, είναι γοητευτικός τύπος και δεν είναι λίγες οι γυναίκες που του δείχνουν, με διάφορους τρόπους, ότι τους ενδιαφέρει. Στο μέτρο του δυνατού, φροντίζει να μην απογοητεύει τις θαυμάστριές του, πάντοτε όμως διατηρώντας κάποια εκλεκτικότητα.

Είναι άγαμος, πετυχημένος ελεύθερος επαγγελματίας αρχιτέκτων, ζει δε με την πατρική οικογένειά του, που είναι τετραμελής. Έχει μια μεγαλύτερη αδελφή που εργάζεται ως ταμίας σε μεγάλο εμπορικό, ο πατέρας του είναι συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος και η μητέρα του ασχολείται με τα οικιακά. Τα οικιακά που είναι στυλοβάτης του οικογενειακού θεσμού, αλλά δυστυχώς στα στόματα των ανοήτων κατάντησε ειρωνεία. Στην οικογένειά του δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα, εκτός από το ότι η αδελφή είναι άγαμη. Αυτό στεναχωρεί ιδιαίτερα όλους τους, αλλά τι να γίνει, αφού ακόμα δεν άνοιξε η τύχη της. Ο Μενέλαος λατρεύει ιδιαίτερα τη μητέρα του, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν αγαπά την αδελφή του και τον πατέρα του. Τα οικονομικά τους είναι σχετικά καλά και σ' αυτό παίζει σημαντικότερο ρόλο η συνετή διαχείριση της μητέρας.

Από φοιτητής ακόμα ήταν αγχώδης, με έντονη υπευθυνότητα, ροπή προς την τελειοθηρία, ευαίσθητος στις παρατηρήσεις και απορρίψεις, τίμιος στις συναλλαγές του και καλός φοιτητής. Περνούσε όλα τα μαθήματα το πολύ μέχρι τη δεύτερη περίοδο και δεν έκανε ούτε μια φορά κάποια από τις περίφημες... μεταφορές

μαθημάτων. Ήταν τακτικός στις παρακολουθήσεις και, χωρίς να είναι... σπασίκλας, χαρακτηριζόταν ως καλός φοιτητής. Συμμετείχε σε πολλές εκδηλώσεις με τους συμφοιτητές του, του άρεσε και εξακολουθεί να του αρέσει, με μέτρο όμως, το οινόπνευμα καθώς και ο χορός και είναι γενικά γλεντζές.

Στο προτελευταίο έτος των πανεπιστημιακών του σπουδών ερωτεύθηκε συμφοιτήτρια του, την Όλγα. Λέγοντας ερωτεύθηκε, ίσως είναι λίγο. Παθιάστηκε. Δεν περνούσε στιγμή που να μην τη σκέφτεται. Η μεγαλύτερή του χαρά και απόλαυση ήταν να είναι μαζί, κοντά της ή έστω και στο... ίδιο αμφιθέατρο. Όταν κάθονταν δίπλα-δίπλα στο αμφιθέατρο, της έγραφε σημειώματα, εκφράζοντας την αγάπη του με διάφορους ποιητικούς τρόπους. Η σεξουαλική τους ζωή ήταν πολύ πέρα από το κοινώς θεωρούμενο φυσιολογικό. Ήταν ικανοί να ολοκληρώσουν και πέντε ή περισσότερες φορές το 24ωρο. Ρεκόρ δηλαδή, που όταν η κοπέλα το έλεγε στις φίλες της, θέλοντας να περηφανευτεί, καμιά τους δεν την πίστευε. Αποφάσισαν να επισημοποιήσουν και να σταθεροποιήσουν τη σχέση τους, αλλά οι γονείς αμφοτέρων τους συνέστησαν να περιμένουν λίγο, μέχρι να τελειώσει ο Μενέλαος τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, που τα χρόνια εκείνα ήταν 28 μήνες. Οι ερωτευμένοι το δέχτηκαν χωρίς ιδιαίτερη γκρίνια, γιατί ήταν πολύ σίγουροι για τη δύναμη της αγάπης τους, επειδή πίστευαν ότι 28 μήνες σχετικού χωρισμού, αφού θα υπήρχαν και οι ενδιάμεσες άδειες, δεν θα έπαιζαν ιδιαίτερο ρόλο στη σχέση τους. Τα πράγματα όμως εξελίχτηκαν διαφορετικά. Η Όλγα, ήδη στο πρώτο εξάμηνο της στρατιωτικής θητείας του Μενέλαου, έκανε αυτό που το 80% των κοριτσιών κάνει, ακόμα και στη σημερινή εποχή όταν ο σύντροφός τους καλείται να υπηρετήσει την πατρίδα. Τα 'μπλεξε με άλλον! Και μάλιστα συμφοιτητή τους, που δεν είχε στρατευθεί, επειδή είχε πάρει αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας. Ο δυστυχής Μενέλαος το πληροφορήθηκε όχι από την ίδια, αλλά από άλλον συμφοιτητή τους. Αυτός, χωρίς να γνωρίζει τίποτε σχετικό,

βλέποντας την κοπέλα να κυκλοφορεί και μάλιστα πολύ θερμά με τον άλλον, ρώτησε τον Μενέλαο γιατί χώρισαν. Ο ουρανός να 'πεφτε και να τον πλάκωνε, δεν θα του 'κανε περισσότερο κακό. Νόμιζε ότι σταμάτησε να ζει, ότι έχασε ένα σημαντικό μέρος από το σώμα του, ότι δεν θα μπορέσει ποτέ πια να συνέλθει. Με τον καιρό όμως, με τα χρόνια συνήλθε. Όχι ότι ξέχασε ποτέ τον μεγάλο του έρωτα. Αυτόν τον κουβαλούσε πάντοτε, χωρίς πικρίες και κακίες πια, αλλά σαν ένα πικρό παράπονο, σαν τη χαμένη μοναδική ευκαιρία. Σ' αυτό ίσως έφταιγε και η δικαιολογία που η Όλγα πρόβαλε ως αιτία του χωρισμού τους. Του είπε ότι... είναι πολύ καλό παιδί, αυτό την κούρασε, αυτή η καλοσύνη και ευγένεια και εξαιτίας αυτής της κατάστασης αποφάσισε τον χωρισμό.

Ο Μενέλαος είχε διάφορες γνωριμίες με γυναίκες, περνούσε καλά και οι σεξουαλικές του επιδόσεις ήταν πάντοτε πάνω από ικανοποιητικές. Αργότερα, κάπου 8-10 χρόνια από τον χωρισμό με την Όλγα, συναντήθηκαν τυχαία. Έδειξαν αμοιβαία χαρά και αυτή τον κάλεσε στο σπίτι της το βράδυ για ένα ποτό. Κατοικούσε σε ένα όμορφο διαμερισμάκι, κουκλίστικο. Οι μέχρι τότε εμπειρίες που είχαν οι δυο τους από τους χώρους των φοιτητικών τους ερωτικών συναντήσεων ήταν οι άθλιες φοιτητικές τους κάμαρες, το δάσος τα «Χίλια Δέντρα», τα πάρκα ή τα παγκάκια της παραλίας. Σε τόσο ιδανικές συνθήκες δεν είχαν ξαναβρεθεί. Η Όλγα μάλιστα θυμόταν τα μουσικά κομμάτια που κάποτε αγαπούσαν και έβαλε αυτή τη μουσική. Τώρα μάλιστα είχε και την οικονομική άνεση να του προσφέρει ακριβό ούισκι συνοδευόμενο από διάφορα τερψιλαρύγγια. Ε, λοιπόν, σ' αυτό το ειδυλλιακό και άνετο περιβάλλον, με τις φανταστικές συνθήκες που παρείχε, ο Μενέλαος έπαθε... αφλογιστία. Ήταν η πρώτη φορά στη ζωή του και μάλιστα με γυναίκα που την ήθελε πάντοτε και με την οποία, πριν λίγα χρόνια, παρουσίαζε βασανιστική στύση, ακόμα και όταν απλώς της έπιανε το χέρι. Πανικός, επίμονες επαναληπτικές προσπάθειες, ιδρώτες, εκνευρισμοί και άγχος συνόδευσαν το επόμενο δίωρο. Τέλος, απο-

φάσισε και έφυγε, κυριολεκτικά το 'βαλε στα πόδια, καταστεναχωρημένος και απογοητευμένος. Το βράδυ εκείνο δεν κοιμήθηκε.

Την άλλη μέρα, φρόντισε και συναντήθηκε με κάποια παλιά του γνωριμία. Μια κοπέλα που δεν ήταν όμορφη όσο η Όλγα και ούτε είχε μαζί της τόσο έντονο συναισθηματικό δεσμό. Παρά το άγχος που τον κυνηγούσε, είχε με αυτή την κοπέλα μια πλήρη και ευχάριστη σεξουαλική επαφή. Αυτό τον ηρέμησε αρκετά, επιβεβαιώνοντας τον ότι... τα καταφέρνει.

Το βράδυ συναντήθηκε με δυο παλιούς φίλους του, αρκετά χρόνια μεγαλύτερους του, για να πιουν ένα ποτό. Ακόμα δεν είχε ξεπεράσει όμως τη στεναχώρια του. Οι εικόνες τριγύριζαν στο μυαλό του, παρά την κατοπινή του επιβεβαίωση με την άλλη.

«Τι έχεις, ρε φίλε; Σε βλέπω στεναχωρημένο, σαν αφηρημένο. Σου συμβαίνει τίποτε;» ρωτά ο ένας φίλος.

«Όχι, δεν είναι τίποτε το σοβαρό. Κάτι σκέφτομαι» απαντά ο Μενέλαος.

«Ε, δεν θέλεις να το κουβεντιάσουμε; Μήπως, ρε φίλε, σου δώσουμε κάποια λύση ή έστω κάποια συμβουλή;»

«Κοιτάξτε, φίλοι είμαστε, θέλω να σας το πω, αλλά πώς να το κάνουμε, διστάζω. Δεν είναι και τόσο εύκολο. Ούτε είναι από τα συνηθισμένα θέματα που κουβεντιάζονται».

Μετά όμως από την επιμονή των φίλων, ο Μενέλαος κάμφθηκε και τους διηγήθηκε το πρόβλημά του της περασμένης νύχτας. Η αντίδραση των φίλων του ήταν αναπάντεχη. Γέλασαν και οι δυο τους δυνατά και αυτό εκνεύρισε τον Μενέλαο, που για μια στιγμή πίστεψε ότι τον κοροϊδεύουν. Οι φίλοι το κατάλαβαν, οπότε ο ένας του είπε:

«Για στάσου, ρε φίλε. Πρώτη φορά το παθαίνεις; Δεν ρωτάς εμάς, που βέβαια είμαστε μεγαλύτεροί σου, πόσες φορές το 'χουμε πάθει; Γι' αυτό γελάσαμε. Άσ' το, δεν είναι τίποτε. Και για να ξεπληρώσεις την πληροφορία που πήρες, κέρνα τώρα τα επόμενα ποτά».

Η κουβέντα αυτή καθούσασε αρκετά τον Μενέλαο. Όχι όμως ότι τον έκανε να ξεχάσει το επεισόδιο με την Όλγα. Αυτό είχε μείνει καλά χαραγμένο στη μνήμη του.

Τα επόμενα χρόνια ο Μενέλαος παρουσίασε περιστασιακά τρεις ή και παραπάνω αστυσίες, που τον ενοχλούσαν, αλλά όχι ιδιαίτερα. Του είχαν αφήσει όμως μια φοβία, εάν με κάποια καινούρια γνωριμία με γυναίκα θα τα καταφέρει. Αυτό τον έκανε σχετικά διστακτικό στην ανάπτυξη νέων σχέσεων με γυναίκες. Μετρίασε αρκετά την, ας πούμε, επιθετικότητα που χρειάζεται για την κατάκτηση καινούριων γυναικείων φρουρίων. Όταν το πάθαινε σε κάποια μακροχρόνια ερωτική σχέση που είχε, τότε τον ενοχλούσε μεν, αλλά δεν τον πανικόβαλε κιόλας. Το ξεπερνούσε εύκολα.

Τελικά, στα 40 του αρραβωνιάστηκε με την κοπέλα που είχε σχετικά σταθερό δεσμό. Εδώ παρουσιάστηκαν σοβαρότερα προβλήματα. Η σεξουαλική του δυσλειτουργία ξεπέρασε το 25% των προσπαθειών του. Αυτό μάλιστα, παρά τη φαινομενικά πολύ καλή συμπεριφορά της αρραβωνιαστικιάς του και τις ποικίλες μεθόδους που αυτή εφάρμοσε για να τον βοηθήσει. Ανησύχησε τότε ιδιαίτερα και αποφάσισε κατ' αρχάς να δοκιμάσει διάφορα πρακτικά μέτρα, στηριζόμενος στις συμβουλές κάποιων, όχι βέβαια ειδικών.

Άρχισε λοιπόν να καταναλώνει βασιλικό πολτό και μάλιστα σε ικανές ποσότητες, κρόκο Κοζάνης σε διάφορες διαλύσεις σε τσίπουρο, κρασί ή σάλτσες. Τελικά βρήκε κάποιους σπόρους ενός αιθαλούς πλάτανου που φύεται στην Κρήτη, και που κοντεύει να εξαφανιστεί ακριβώς γιατί υπάρχει η φήμη ότι οι σπόροι του είναι αφροδισιακοί, γι' αυτό και τους μαζεύουν με μανία. Δοκίμασε ακόμα και την περίφημη υοχιμβίνη, σε δόσεις μάλιστα που του προκάλεσαν παρενέργειες. Άκουσε ότι στην Αφρική και την Ασία χρησιμοποιούν σκόνη από το κέρασ του ρινόκερου, που από το σχήμα του μοιάζει με φαλλό και που κυνηγείται άγρια εξαιτίας ακριβώς αυτής της πιθανολογούμενης, αλλά ψευδούς, αφροδισιακής δράσης. Δεν μπορούσε να βρει αυτή τη σκόνη, ενώ πληροφορή-

θηκε παράλληλα ότι είναι πανάκριβη.

Οι σχέσεις με τη μνηστή του χειροτέρευαν γιατί ο καθένας επέρριπτε την ευθύνη στον άλλον για τη μίζερη σεξουαλική ζωή τους. Δεν έγιναν δραματικές καταστάσεις, αλλά οπωσδήποτε αμφοτέροι φορτώθηκαν με αρκετές πικρίες. Τελικά χώρισαν.

Ο Μενέλαος έγινε πολύ περισσότερο αγχώδης, με αρκετά καταθλιπτικά στοιχεία. Το πρόβλημά του τον απασχολούσε συνεχώς μέρα νύχτα. Για να επιβεβαιωθεί για την ικανότητά του, αύξησε τη συχνότητα των αυνανισμών, όπου τα κατάφερνε πολύ καλά. Μετά όμως από κάθε τέτοια πράξη ένωθε χάλια, γιατί κυρίως δεν τολμούσε αυτή την ευχαρίστηση να την απολαμβάνει με φυσιολογικό τρόπο. Να επιδιώξει σχέσεις με κάποια γυναίκα ούτε λόγος. Τον είχε καταλάβει τέτοια φοβία ότι δεν θα τα καταφέρει, που δεν θα 'θελε με τίποτε στον κόσμο να προσθέσει άλλη μια αποτυχία στις τόσες πολλές που είχε. Κι ενώ είχε τόσο μεγάλη ανάγκη από την παρουσία και τη συντροφιά μιας γυναίκας, κατάντησε να είναι τελείως απορριπτικός προς την ανάπτυξη ερωτικών σχέσεων με το γυναικείο φύλο.

Μετά από μήνες ταλαιπωρίας αποφάσισε ν' αποταθεί σε κάποιον ειδικό γιατρό. Μια λεπτομερής κλινική και εργαστηριακή έρευνα δεν απέδειξε την ύπαρξη κάποιας οργανικής αιτίας, και έτσι επιβεβαιώθηκε και εργαστηριακά ότι η σεξουαλική δυσλειτουργία του Μενέλαου είναι ψυχογενούς αιτιολογίας. Του προτάθηκε, και στην αρχή το αποδέχτηκε, να χρησιμοποιήσει ενδοπεϊκές ενέσεις, με τις οποίες είχε πράγματι ικανοποιητική στύση και μπορούσε να έχει επαφές με κοινές γυναίκες. Δεν θέλησε όμως να εξακολουθήσει, γιατί το να κάνει ένεση στο πέος του πριν από κάθε σεξουαλική επαφή, ε, όσο να 'ναι δεν τον ικανοποιούσε απόλυτα αλλά και τον φόβιζε για τις μελλοντικές παρενέργειες, παρά τις περί του αντιθέτου επιβεβαιώσεις του γιατρού που του τις χορηγούσε. Στη συνέχεια χρησιμοποίησε φάρμακα που ευνοούν τη στύση και λαμβάνονται από το στόμα, αλλά και αυτά τον ανησύχησαν και αποφά-

οισε να βρει άλλη λύση.

Έτσι τελικά κατέφυγε σε ψυχίατρο, για τον οποίο είχε ακούσει ότι ασχολείται με ανάλογες με τη δική του περιπτώσεις.

Παρουσιάστηκε στο γραφείο του ψυχιάτρου ντυμένος σπορ, όχι εξεζητημένα αλλά ιδιαίτερα προσεγμένα, κοιτάζοντας τον γιατρό με περιέργεια αλλά και με κάποιο φόβο, που, από ό,τι είπε μετά, προερχόταν από την υποψία που είχε μήπως τον αντιμετώπισει ειρωνικά. Κάθισε συμμαζεμένος στην πολυθρόνα που του υπέδειξε ο γιατρός και έδειχνε σαν μετανιωμένος που «έφτασε μέχρι εκεί», δηλαδή στον ψυχίατρο.

«Για πέστε μου τι σας οδήγησε σ' εμένα;» ρωτά ο ψυχίατρος, αφού πήρε κατ' αρχάς τα στοιχεία του Μενέλαου.

«Γιατρέ, δυσκολεύομαι να μιλήσω. Είμαι μεγάλος πια, 40 χρόνων και, πώς να σας το πω, ντρέπομαι που ήρθα εδώ για μια ιστορία, που αφορά τη σεξουαλική μου ικανότητα».

«Να σας πω. Στην ιατρική όλες τις παθήσεις τις αντιμετωπίζουμε το ίδιο. Χωρίς ντροπή και ταμπού. Εφόσον κάποιο πρόβλημα σας απασχολεί, θα το συζητήσουμε με λεπτομέρειες και ανοικτά, προσπαθώντας να βρούμε κάποια λύση».

«Επειδή δεν ξέρω από πού ν' αρχίσω ή ποιες λεπτομέρειες σας ενδιαφέρουν, θα θέλατε να με ρωτάτε εσείς; Αυτό θα με βοηθούσε πολύ» λέει ο Μενέλαος.

Έτσι, με τις ερωτήσεις του ψυχιάτρου βγήκε όλο το ιστορικό του Μενέλαου.

Ο Μενέλαος είναι αγχώδης και συχνά το άγχος του συνδυάζεται με καταθλιπτικά στοιχεία. Ιδιαίτερα προσεκτικός στη δουλειά του, φτάνει συχνά σε ψυχαναγκαστικά επίπεδα, με εμμονή στις απόψεις του. Σε ό,τι αφορά τη σεξουαλική επαφή έχει καταληφθεί από ένα άγχος αποτυχίας στην επίδοσή του, που τον οδηγεί ν' αποφεύγει νέες δοκιμές. Αποκαλύφθηκε ακόμα ότι ο Μενέλαος στη διάρκεια των τελευταίων σεξουαλικών επαφών γινόταν, κατά κάποιο τρόπο, θεατής και κριτής του εαυτού του, εστιάζοντας την

προσοχή του στις... επιδόσεις του, αδιαφορώντας για την απόλαυση. Κανονικά βέβαια θα 'πρεπε να συμβαίνει το αντίθετο. Πρώτα και κύρια να ενδιαφέρεται για την απόλαυση, τόσο τη δική του όσο και της συντρόφου του. Παρ' όλα αυτά έχει έντονη επιθυμία για σεξουαλική επαφή με γυναίκα και αισθάνεται απογοητευμένος και ηττημένος από την ανικανότητά του, που μετά από παράκληση του γιατρού άρχισε να την ονομάζει δυσλειτουργία. Έχει πλήρη στύση και εκσπερμάτιση όταν αυνανίζεται. Συχνά τη νύχτα, το πρωί όταν ξυπνά ή σε απίθανες ώρες, όπως, π.χ., όταν οδηγεί το αυτοκίνητό του, έχει κανονική στύση.

Δεδομένου ότι αποκλείστηκε από τις εξετάσεις που είχε κάνει προηγούμενα οποιαδήποτε οργανική βλάβη, ο ψυχίατρος προσπάθησε με τις ερωτήσεις όχι μόνο να πληροφορηθεί λεπτομέρειες γύρω από τη σεξουαλική του ζωή, αλλά συγχρόνως με τη συζήτηση να τον ενημερώσει σχετικά με τη σεξουαλική λειτουργία. Έτσι, συζήτησαν κατ' αρχάς γύρω από την έννοια τού τι είναι φυσιολογικό στη σεξουαλική λειτουργία, για να καταλήξουν να αποδεχτούν ότι δεν υπάρχουν γενικοί αυστηροί κανόνες. Παράγοντες που την επηρεάζουν είναι η ηλικία του ατόμου, η προηγούμενη εμπειρία, οι συνήθειες που επικρατούν στην οικογένεια και το περιβάλλον του γενικότερα, ακόμα δε και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις που ασκούν ιδιαίτερα έντονη επίδραση. Προσπάθησαν να καθορίσουν για τον Μενέλαο ποια είναι τα ξεχωριστά σεξουαλικά ερεθίσματα που τον συγκινούν, όπως οπτικά, ακουστικά, απτικά ή, τέλος, οσφρητικά. Τα τελευταία, όσο και αν ακούγεται περίεργο, έχουν μεγάλη σημασία για αρκετούς ανθρώπους. Ακόμα, εάν πιστεύει ότι το πρόβλημα είναι καθαρά προσωπικό του ή εάν επηρεάζεται σοβαρά από τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη συμπεριφορά της εκάστοτε συντρόφου, ιδιαίτερα δε της τελευταίας, που ήταν η μνηστή του. Αποκαλύφθηκε μάλιστα εδώ ότι η διαταραχή παρουσιάστηκε ξανά, μετά την παλιά πρώτη φορά, όταν νομιμοποιήθηκε, κατά κάποιον τρόπο, η σχέση του με την κοπέλα. Τέλος,

δεν αναφέρθηκαν ιδιαίτερες καταχρήσεις ουσιών, εκτός από το υπερβολικό κάπνισμα, που είναι ένας σοβαρός παράγοντας επηρεασμού της λειτουργίας της στύσης.

Αναλύθηκαν στη συνέχεια από τον γιατρό οι διάφορες φάσεις της σεξουαλικής πράξης για τον άντρα, που είναι: 1) *η σεξουαλική επιθυμία*, 2) *ο σεξουαλικός ερεθισμός*, 3) *η στύση* και 4) *η εκσπερμάτιση* με την επακόλουθη ψυχοσωματική ευχάριστη χαλάρωση. Συνήθως βέβαια στην ψυχογενή δυσλειτουργία υπάρχει επηρεασμός όλων αυτών των φάσεων.

Στη συνέχεια εξετάστηκαν οι σχέσεις του Μενέλαου με την πρώην μνηστή του και η συμπεριφορά της τελευταίας σχετικά με τη σεξουαλική επαφή. Φάνηκε ότι μετά τον αρραβώνα αυτή άρχισε να μην ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τη σεξουαλική επαφή, συχνά παρουσίαζε μια τοπική ευαισθησία στο στήθος ή τη γεννητική περιοχή, που στη διάρκεια των χαδιών την οδηγούσε να βγάξει κάποια φωνή πόνου ή να τραβιέται. Γρήγορα έγινε ευαίσθητη ακόμα και κατά την είσοδο του πέους στον κόλπο καθοδηγώντας το συνεχώς... «λες και ήταν τροχονόμος σε ώρα μεγάλης κυκλοφορίας» κατά την έκφραση του Μενέλαου. Όταν βρίσκονταν στο σπίτι του ενός ή του άλλου, με άνεση χρόνου και εκείνος ξαπλωμένος στο κρεβάτι την περίμενε, αυτή έκανε πολύ ώρα να πάει να τον συναντήσει, ασχολούμενη με διάφορα αλλότρια. «Τουλάχιστον αφού καθυστερούσε τόσο ας έπλενε και το στόμα της» που τις περισσότερες φορές φαίνεται πως είχε κάποια δυσσομία ιδιαίτερα ενοχλητική. Αργούσε πολύ να φτάσει σε οργασμό, εάν ποτέ της έφτανε. Μετά τον αρραβώνα είχε αρχίσει να του φέρεται σαν παιδάκι της αποκαλώντας τον «το μωράκι μου... το παιδάκι μου» κάνοντάς τον έτσι να σκέφτεται τη μάνα του. Τις σπάνιες φορές που αναλάμβανε εκείνη την πρωτοβουλία, τότε έδειχνε μια γνήσια κατακτητική συμπεριφορά, καθοδηγώντας τα πάντα, όπως χάρδια, κινήσεις και άλλα, λες και ενδιαφερόταν για τον άντρα-φορέα του πέους, αδιαφορώντας για τα αισθήματα ή συναισθήματά του. Αυτός ο τύπος

των γυναικών λέγεται Phallic Woman, του είπε ο ψυχίατρος. Μια άλλη λεπτομέρεια ήταν το ντύσιμό της στο κρεβάτι. Ποτέ της δεν νοιάστηκε να φορέσει κάτι προκλητικό ή τέλος πάντων ελαφρό. Συχνά, με αυτά που φορούσε τον έκανε να φαντάζεται ότι είναι κάποια θεία του ή ότι ετοιμάζεται να πάει για χειμερινά σπορ. Παρ' όλες αυτές τις λεπτομέρειες, που τον ενοχλούσαν σε άλλοτε άλλο βαθμό και που απόρησε και ο ίδιος πώς τις θυμήθηκε, ο Μενέλαος δεν θεωρούσε αποκλειστικά υπεύθυνη της δυσλειτουργίας του την πρώην μνηστή του. Εκεί ο ψυχίατρος του ανέφερε ότι η δευτερογενής σεξουαλική δυσλειτουργία του άντρα, σε πολλές περιπτώσεις, οφείλεται σε κάποια τραυματική εμπειρία που προκαλείται από τη σύντροφο. Από πολλούς μάλιστα θεραπευτές υποστηρίζεται και ο υπερβολικός αφορισμός: «Δεν υπάρχουν άντρες σεξουαλικά δυσλειτουργικοί παρά μόνο γυναίκες ανίκανες». Αυτό στηρίζεται στην άποψη ότι ο άντρας κλείνεται στον εαυτό του και καταλαμβάνεται από ένα άγχος ανικανότητας, όταν αντιμετωπίσει μια γυναίκα επιθετική και απορριπτική. Όταν λέμε δε απορριπτική δεν είναι μόνον αυτά που τυχόν η σύντροφος θα πει και θα προσβάλλουν τον άντρα, αλλά και όλες αυτές οι λεπτομέρειες στη συμπεριφορά της μνηστής, που ανέφερε ο Μενέλαος. Αυτές έδειχναν ότι όχι μόνο δεν υπήρχε ενθουσιασμός για τη σεξουαλική επαφή από μέρους της, όπως θα το 'θελε ο Μενέλαος, αλλά επιπλέον και κάποια αδιαφορία και προσπάθεια αποφυγής, άρα απόρριψης από μέρους της.

Μετά αποκλείστηκαν άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη σεξουαλική συμπεριφορά του άντρα όπως μια αποτυχία οικονομική ή επαγγελματική, κοινωνική απόρριψη ή συναισθηματικά τραύματα που οφείλονται σε ένα πένθος, κάποια ρήξη δεσμού ή αρρώστια.

Τέλος, ζητήθηκε από τον Μενέλαο να περιγράψει ποιο είναι το πρότυπο της γυναίκας που θα τον ερέθιζε σεξουαλικά. Αυτό θα χρειαζόταν στην περαιτέρω θεραπευτική προσπάθεια.

Όλο το αναμνηστικό και η ανάλυση έγιναν στην πρώτη συνεδρία. Στη δεύτερη, μόλις ο Μενέλαος μπήκε στο ιατρείο, πολύ περισσότερο σίγουρος για τον εαυτό του και αεράτος όπως λένε, χωρίς να διστάζει να βλέπει στα μάτια τον γιατρό, ρώτησε μόλις κάθισε:

«Γιατρέ, πώς τα βλέπετε, υπάρχει θεραπεία; Γιατί όσο τα σκεφτόμουν αυτές τις μέρες αυτά που είπαμε, έβρισκα ότι δεν είναι δα και τόσο τρομερά».

«Όποιοδήποτε υπάρχει θεραπεία και γι' αυτή θα μιλήσουμε σήμερα. Θα σας αναπτύξω διάφορες μεθόδους και απόψεις και στη συνέχεια συνεργαζόμενοι θ' αποφασίσουμε ποια θα ακολουθήσουμε».

Έτσι αυτή η ενημέρωση άρχισε πρώτα από την πρόγνωση. Αυτή εξαρτάται από τις εξής συνθήκες:

- A. Πόσο παλιό είναι το πρόβλημα. Όσο παλιότερο τόσο δυσμενέστερη η πρόγνωση.
- B. Από την επιθυμία του ατόμου για σεξουαλική επαφή. Είναι αυτή που θα οδηγήσει το άτομο, στη διάρκεια της θεραπείας, να ξαναβρεί μια ικανοποιητική λύση στο πρόβλημά του.
- Γ. Την ύπαρξη συντρόφου. Αυτό κάποτε εθεωρείτο άκρως απαραίτητο, σε σημείο που, αν δεν υπήρχε σύντροφος, κάποιοι θεραπευτές δεν ανελάμβαναν τον πάσχοντα. Σήμερα πολλοί θεωρούν ότι η απουσία της συντρόφου αφαιρεί πολλές αρνητικές καταστάσεις, όπως αμοιβαία λανθάνουσα ή φανερή επιθετικότητα και απόρριψη. Έτσι η συστηματική απευαισθητοποίηση με τη φαντασία οδηγεί τον πάσχοντα ν' απαλλαγεί από τα φαντάσματα που κουβαλά και του επιτρέπει μια καλύτερη μελλοντική επιλογή συντρόφου. Εάν υπάρχει όμως σύντροφος, τότε η επιτυχία εξαρτάται από τον βαθμό της συνεργασίας της, την επιθυμία από τη μια ν' αναλάβει τις ευθύνες της και από την άλλη ν' αλλάξει τη συμπεριφορά της. Τέλος δε από την ευαισθησία της και την αγάπη που τρέφει για τον σύντρόφό της.

- Δ. Πόσες προηγούμενες αποτυχημένες θεραπευτικές, και δυστυχώς πολλά υποσχόμενες, προσπάθειες έχουν γίνει.
- Ε. Τέλος, όσο κι αν φαίνεται περίεργο, από την τοποθέτηση του θεραπευτή απέναντι στη σεξουαλική επαφή, που οπωσδήποτε γίνεται αντιληπτή από τον πάσχοντα.

Τα θεραπευτικά μοντέλα κυρίως είναι τα ψυχαναλυτικά, της συμπεριφοράς και τα βιολογικά, που στηρίζονται δηλαδή στη χορήγηση φαρμάκων.

Η πρόταση του γιατρού ήταν ο συνδυασμός των δύο τελευταίων που δίνει γρήγορα και σταθερά αποτελέσματα.

Του εξηγήθηκε ότι ήδη η θεραπεία άρχισε με όλες τις πληροφορίες που του δόθηκαν σχετικά με τη σεξουαλική επαφή και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. Το επόμενο στάδιο θα είναι μια προσπάθεια να απευαισθητοποιηθεί και να απαλλαγεί από πρότυπα συμπεριφοράς που ακολουθεί, με τη συστηματική χρήση της φαντασίας σε κατάσταση χαλάρωσης. Ο γιατρός εφαρμόζει μια τέτοια μέθοδο που λέγεται Σωφρολογία και η οποία συνδυάζει χαλάρωση και ψυχοθεραπεία, βοηθά στην αντιμετώπιση του stress και του άγχους, διδάσκει να ζούμε το σώμα μας και να έχουμε θετική, αντικειμενική και καθαρή σκέψη. Είναι απλή μέθοδος, καθόλου επικίνδυνη και σχετικά γρήγορη.

Με τη μέθοδο αυτή συνδυάζεται η χορήγηση φαρμάκων που άλλα ευνοούν αποκλειστικά τη στύση και άλλα μειώνουν το άγχος και τα καταθλιπτικά στοιχεία, χωρίς όμως να επηρεάζουν τη λειτουργία της στύσης και της εκσπερμάτισης. Η χορήγηση ορμονών σε τέτοιες καταστάσεις δεν αποδίδει αλλά είναι ίσως και επικίνδυνη.

Όταν πρόκειται για ζευγάρι τότε μπορεί να ακολουθηθεί μια σχετικά απλή μέθοδος που έχει τρία στάδια:

- Α. Τη βελτίωση της επικοινωνίας στο ζευγάρι. Να μιλήσουν ελεύθερα για το πρόβλημά του ο καθένας και να καταλάβουν καλύτερα τις επιθυμίες και τα αισθήματα του άλλου. Αυτό βοηθά

το ζευγάρι να αποκτήσει μια πιο ικανοποιητική συναισθηματική σχέση.

- Β. Την πληροφόρηση σχετικά με τη σεξουαλική λειτουργία και τις διαφορές που υπάρχουν στα δυο φύλα.
- Γ. Την προοδευτική κλιμάκωση των δραστηριοτήτων. Να ευχαριστιούνται τη φυσική επαφή και να προχωρούν πολύ σιγά, μετά αρκετή ώρα, στην πλήρη σεξουαλική επαφή.

Ο Μενέλαος, όπως ήταν φυσικό, ακολούθησε τη μέθοδο που του πρότεινε ο ψυχίατρος, δηλαδή τον συνδυασμό της ψυχοθεραπείας με τη μέθοδο της Σωφρολογίας και τη σύγχρονη χορήγηση των κατάλληλων φαρμάκων. Είχε πολύ γρήγορα θετικά αποτελέσματα. Γνώρισε κοπέλα, δεν αντιμετωπίζει πια προβλήματα και σκέφτεται τον γάμο.